

Posudek oponenta dizertační práce

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Studijní program: Výtvarná umění

Studijní obor: Multimédia a design

Uchazečka: Mgr. Barbara Hucková, MBA

Pracoviště uchazečky: Katedra arts managementu, Vysoká škola ekonomická v Praze

Dizertační práce: Obrazový časopis Mladý svět 1959-70

Oponent: doc. Filip Láb, Ph.D.

Pracoviště oponenta: Fakulta sociálních věd UK

Dizertační práce Barbary Huckové je věnována časopisu Mladý svět (dále MS) v prvním desetiletí jeho existence. První dekádu autorka zvolila jako období, které zachytí okolnosti založení časopisu, hledání toho správného tvaru, vrcholné období druhé poloviny šedesátých let, až po nástup normalizace, u kterého text končí. Důvody pro volbu tohoto tématu mohly být rozličné, jeden z motivů ale může být veskrze osobní – autorčin otec byl jedním z významných fotografů, který v tomto období spoluutvářel vizuální stránku tohoto časopisu. Tato skutečnost pak hrála při tvorbě dizertační práce podstatnou roli. Autorka na zkoumanou problematiku nahlíží z pohledu skoro insiderského, disponuje řadou informací přímo z prostředí okolo MS, v kterém se sama pohybovala. To se v samotné práci ukazuje v mnoha aspektech jako výhoda, zároveň to ale v jistých momentech může představovat problém nedostatečného odstupu od zkoumaných skutečností.

Samotný text dizertace je rozdělen do 4 základních kapitol. První kapitola se věnuje historickým souvislostem šedesátých let, situaci společenské a politické. Mapuje oblast kultury, dění ve filmu, v literatuře, divadle a výtvarném umění. Druhá polovina kapitoly se věnuje médiím, audiovizuálním i tištěným. Druhá kapitola je věnována samotnému časopisu Mladý svět, kdy je pozornost věnována každému z 12 zkoumaných ročníků časopisu a přílohám časopisu. Třetí kapitola se zabývá redakcí Mladého světa, popisu pracovních pozic,

profilům redaktorů, fotografů, nákladům týdeníku, anketám. Závěrečná kapitola pod názvem Krátká úvaha o Mladém světě ve fenoménu Mladý svět pak slouží jako závěr celého textu.

Předkládaná dizertační práce je formálně i obsahově blíže knižní publikaci než klasické dizertaci. Práce má pečlivě zpracovanou grafickou úpravu, obsahuje řadu ilustračních materiálů, jak reprodukcí zkoumaných čísel Mladého světa, tak autorských fotografií. V úvodní části textu jsou autorčiny současné portréty členů redakce spolu s poděkováním, což je pasáž, která knihu výrazně personalizuje a dobře funguje v souladu s následujícím textem. V příloze textu jsou pak reprodukce archivních materiálů. I z hlediska obsahového má dizertační práce blíže k monografii než dizertačnímu projektu. Práce nemá tradiční dělení na teoretickou a výzkumnou část, metodologická kapitola má rozsah pouze půl strany a není teoreticky nikterak ukotvena. Stejně tak chybí definování teoretických východisek zkoumání, zpracování dosavadního stavu poznání v rámci zkoumané oblasti, popř. formulování výzkumných otázek. Charakter textu dizertace je také spíše esejistického rázu s řadou publicistických jazykových prostředků než klasickým vědeckým textem. Z celého textu je cítit nadšení autorky pro zkoumanou problematiku.

Práce si klade za cíl "popsat a analyzovat vznik časopisu a jeho obsahu". Autorka uvádí jako hlavní motivaci volby tématu neexistenci komplexního textu popisujícího vznik, existenci a trendy ve vývoji časopisu. Jakkoliv můžeme najít řadu dílčích studií věnovaných fenoménu MS, je pravdou, že komplexní náhled na zkoumanou problematiku chybí. Téma práce proto považuji za důležité, popisující podstatnou část historie tištěných médií v druhé polovině dvacátého století. Toto téma by si zasloužilo plnohodnotné knižní vydání, nicméně stávající text obsahuje řadu nedostatků, které se pokusím v následující části pojmenovat na konkrétních příkladech, protože bez jejich odstranění by jakákoliv další práce s rukopisem nevedla k dobrému výsledku.

Úvodní kapitola věnovaná historickým okolnostem je pro pochopení zkoumané problematiky klíčová, obsahuje důležitá fakta a kontextuální ukotvující informace. Jako problematiku shledávám u takového historického exkurzu použití minimálního množství zdrojové literatury, odkazů k relevantním pramenům, zdrojům. Kapitola je lehce nekonzistentní, uprostřed podkapitol věnovaných médiím se objevuje část zabývající se problematikou volného času (str. 34). Jakkoliv je v úvodu textu vyzdvihována důležitost obrazových časopisů, není jim v samotné práci věnována jako fenoménu žádná další pozornost, což považuji za škodu (srovnání s klasickými světovými obrazovými časopisy by

bylo užitečné i pro pochopení a vymezení profilu časopisu MS). V druhé části práce autorka rozebírá jednotlivé ročníky MS. To, co je zpočátku zajímavé – popis personálního složení redakce, utváření časopisu, jeho hledání vlastní identity, úpravy a cesty vedoucí k formování fenoménu MS, začíná být po pátém ročníku nezábavným opakováním, nepřinášejícím žádná nová zjištění. V tuto chvíli se dostáváme do roviny komentovaného prohlížení jednotlivých ročníků časopisu bez větší přidané hodnoty. Silné momenty textu v této fázi představují především citace z rozhovorů, které autorka vedla se členy redakce MS. Je škoda, že s rozhovory nepracovala více, přímé výpovědi jsou výrazně zajímavější než prostá deskripce obsahu jednotlivých ročníků časopisu. Samotné popisy pak bohužel nenásleduje výraznější analýza zjištěného, v závěru kapitoly každého ročníku jsou vždy v posledním odstavci načrtnuty slibné momenty stručných rozborů ročníku, které by si zasloužily mnohem větší prostor. To vidím jako hlavní slabinu textu, jeho popisnost a rezignaci na důslednější rozbor zkoumaného a vyvozování závěrů. Kapitola třetí by, podle mého názoru, mohla být z velké části součástí příloh (především jde o popisy pracovních pozic či medailonky redaktorů či fotografů). Zajímavý a silný moment naopak představují faktické informace o nákladech časopisu, anketách, které nám dávají konkrétní informace o demografii čtenářské obce. Podobně jako v případě rozhovorů i zde je škoda, že s těmito fakty nebylo pracováno více. Kapitola nahrazující závěr je pak výrazně esejistická. Zde by stálo za to shrnout důsledně výsledek celého bádání, uvést tyto výsledky do souvislostí. Co výrazně postrádám je např. srovnání s ostatní domácí dobovou časopiseckou produkcí, např. časopisy *Vlasta a Svět* v obrazech, což by opět pomohlo pochopit, čím, jak a jestli byl MS nějak výjimečným.

Práce mimo to obsahuje celou řadu drobných nedostatků, které nicméně nebude větší problém odstranit. U některých citací z rozhovorů chybí řádný poznámkový aparát (např. str. 45), v textu jsou nepřesnosti v jménech uváděných na více místech (Boček vs. Bouček/ str. 102, Lennart vs. Lenhart / str. 116, Matěj Štěpita vs. Matěj Štěpita-Klaučo / str. 64, kůň Censura vs. Cenzura / str. 164). V závěrečném seznamu použitých zdrojů chybí titul citovaný na straně 232. Na straně 111 zůstal pomocný text autorky ("Kdy a jak vyhlasili????"). U příloh s archivními materiály není uvedeno, o jaký typ materiálů se jedná, kdo je autorem, vlastníkem, etc. Text práce místy předpokládá u čtenáře implicitní znalost kontextu, kterou zejména mladší čtenář nemusí disponovat a v některých momentech by si předkládaná tvrzení zasloužila podrobnější vysvětlení (např. "Ohlasy čtenářů na článek

Miroslavy Filípkové o Juliu Fučíkovi. Tento materiál naprosto přesně rezonoval s děním ve společnosti." - nevíme, jaký byl článek, s jakým děním a jak rezonoval? / str. 147).

Jako nepřilíš vhodnou vidím volbu jazykových prostředků, časté používání publicistických výrazových prostředků, nadměrné používání uvozovek, které je místy až matoucí (tématům bylo nastavováno "upravené" zrcadlo / str. 46, "Vyhozov" z redakce si vykoledoval ... hlavní hrdina nebyl žádný andílek / str. 64, témata "na hraně", etc). O Miroslavu Huckovi se v kapitole 2.5 píše jako o grafikovi, v kapitole 2.6 jako o výtvarném redaktorovi, na straně 81 pak jako o technickém redaktorovi, bez bližšího vysvětlení. To vše jsou snadno odstranitelné drobnosti, které nicméně celku textu škodí.

Dizertační práci Barbary Huckové považuji za tematicky důležitou a doufám, že pojmenování jejích slabých míst může pomoci při jakékoliv další možné práci s textem. Zejména v případě knižního vydání by si text zasloužil výrazné přepracování.

Dizertační práci Barbary Huckové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 5. 6. 2018

Filip Láb

